

Herbestemming & hergebruik

Quicksan Flora & Fauna

't Veen, Hattem

Quicksan Flora & Fauna

't Veen, Hattem

Projectnummer: 2023-0639

Datum: 11-12-2024

Versie 3

Opdrachtgever: Sweco

Bram van den Bor

Adviseur Ecologie

b.vandenbor@lycens.nl

M 06 261 510 08

Ben ten Oever

Projectleider Ecologie

b.tenoever@lycens.nl

M 06 160 074 42

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
2. De ontwikkeling	7
2.1. Plangebied	7
2.2. Voorgenomen activiteiten	9
2.3. Onderzoeksgebied	9
3. Natuurwetgeving en -beleid	11
3.1. Inleiding	11
3.2. Gebiedsbescherming	11
3.3. Soortenbescherming	11
3.4. Houtopstanden	13
4. Gebiedsbescherming	14
4.1. GNN, GO, Nationaal landschap, natte landnatuur, Weidevogel- en Ganzenrustgebied	14
4.2. Natura 2000	17
4.3. Slotconclusie	18
5. Soortenbescherming	19
5.1. Hypothese en bureauonderzoek	19
5.2. Methode	19
5.3. Resultaten en wettelijke consequenties	21
5.4. Slotconclusie	31
6. Houtopstanden	33
7. Conclusie	34
8. Advies en vervolgstappen	36
9. Bronnen	37
Bijlagen	38
Bijlage 1: Foto's	39
Bijlage 2: Toelichting Wet natuurbescherming	46

Samenvatting

Initiatiefnemer is voornemens een ondergrondse hoogspanningskabel aan te leggen en de bestaande hoogspanningsmasten te amoveren in t' Veen te Hattem. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Lycens B.V. is gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen.

Het onderzoeksgebied is op 31 augustus 2023 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde functies, zoals foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op houtopstanden en beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000, het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Nationaal landschap, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied en natte landnatuur.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied ligt buiten gronden die behoren tot natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en de afstand met het onderzoeksgebied is dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gronden hebben. Het onderzoeksgebied ligt echter wel binnen gronden die behoren tot het Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone en Nationaal landschap. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld. Het Nationaal landschap wordt niet aangetast waardoor dit niet leidt tot consequenties wat betreft provinciaal beleid. Er is voor het hele bestemmingsplan 't Veen, waar de verkabeling deel van uitmaakt, een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de verkabeling geen significant negatieve effecten heeft op Natura 2000.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortenbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het onderzoeksgebied als foerageergebied en mogelijk bezet een beschermd grondgebonden zoogdier er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats, bezetten amfibieën er een (winter)rustplaats, nestelen er vogels en bezetten vleermuizen er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats.

Van de in het onderzoeksgebied nestelende vogelsoorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridisch beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd en mogen alleen met een ontheffing beschadigd of vernield worden en vleermuizen mogen alleen verstoord, verwond of gedood worden indien daarvoor een ontheffing is verkregen. Om de functie van de bebouwing voor vleermuizen vast te kunnen stellen is specifiek vervolgonderzoek vereist. Een volledig onderzoek, conform het vleermuisprotocol, bestaat uit minimaal vijf bezoeken aan het onderzoeksgebied in de periode 15 mei - 30 september.

De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en de vaste rust- en voorplantingsplaats van de kleine marterachtigen zijn beschermd. Kleine marterachtigen mogen niet gedood worden en de vaste rust- en/of voorplantingsplaats mogen niet zonder ontheffing beschadigd of vernield worden. Vaste rust- en voorplantingsplaatsen mogen echter wel verstoord worden. Voor het mogen uitvoeren van activiteiten, met negatieve effecten voor de kleine marterachtigen (met uitzondering van verstoring), dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb verkregen te zijn. Om een ontheffing te verkrijgen dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de functie van het onderzoeksgebied voor kleine marterachtigen. Een volledig onderzoek, conform het kennisdocument kleine marterachtigen, bestaat uit minimaal acht weken aaneengesloten onderzoek met wildcamera's in de actieve periode (juni-half november).

Mogelijk komen algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor binnen het onderzoeksgebied. Deze soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen. Streng beschermde grondgebonden zoogdieren die mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomen worden niet negatief beïnvloed door de geplande werkzaamheden. Er hoeft dan ook geen ontheffing voor de uitvoering van voorgenomen activiteiten te worden aangevraagd. Aanbevolen wordt om buiten de kwetsbare periode (augustus-oktober) van de soorten aan het werk te gaan en één richting op te werken zodat de dieren de mogelijkheid hebben om te vluchten.

In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het onderzoeksgebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het onderzoeksgebied als foerageergebied tijdelijk aangetast. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

Wettelijke consequenties m.b.t. houtopstanden

Voor de te rooien bomen binnen de bebouwde kom van de voormalige boswet is de APV van de gemeente Hattem van kracht. Er dient te worden nagegaan of er een (omgevings-)vergunning aangevraagd moet worden voor het rooien van de desbetreffende bomen. Indien er een vergunning nodig is, dient, afhankelijk van de gemeente, een Bomen Effect Analyse en een Boomwaardebepaling te worden uitgevoerd. Voor de overige opstanden is de Omgevingswet van kracht. Bij het geheel kappen van de houtopstanden dient het areaal te worden gecompenseerd en dient er een omgevingsvergunning te worden verkregen.

1. Inleiding

Initiatiefnemer is voornemens een ondergrondse hoogspanningskabel aan te leggen en de bestaande hoogspanningsmasten te amoveren in t' Veen te Hattem. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Lycens B.V. is gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen.

In het onderzoeksgebied is gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied en houtopstanden.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Gelderland.

Doel van deze rapportage

De Quicksan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering. Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

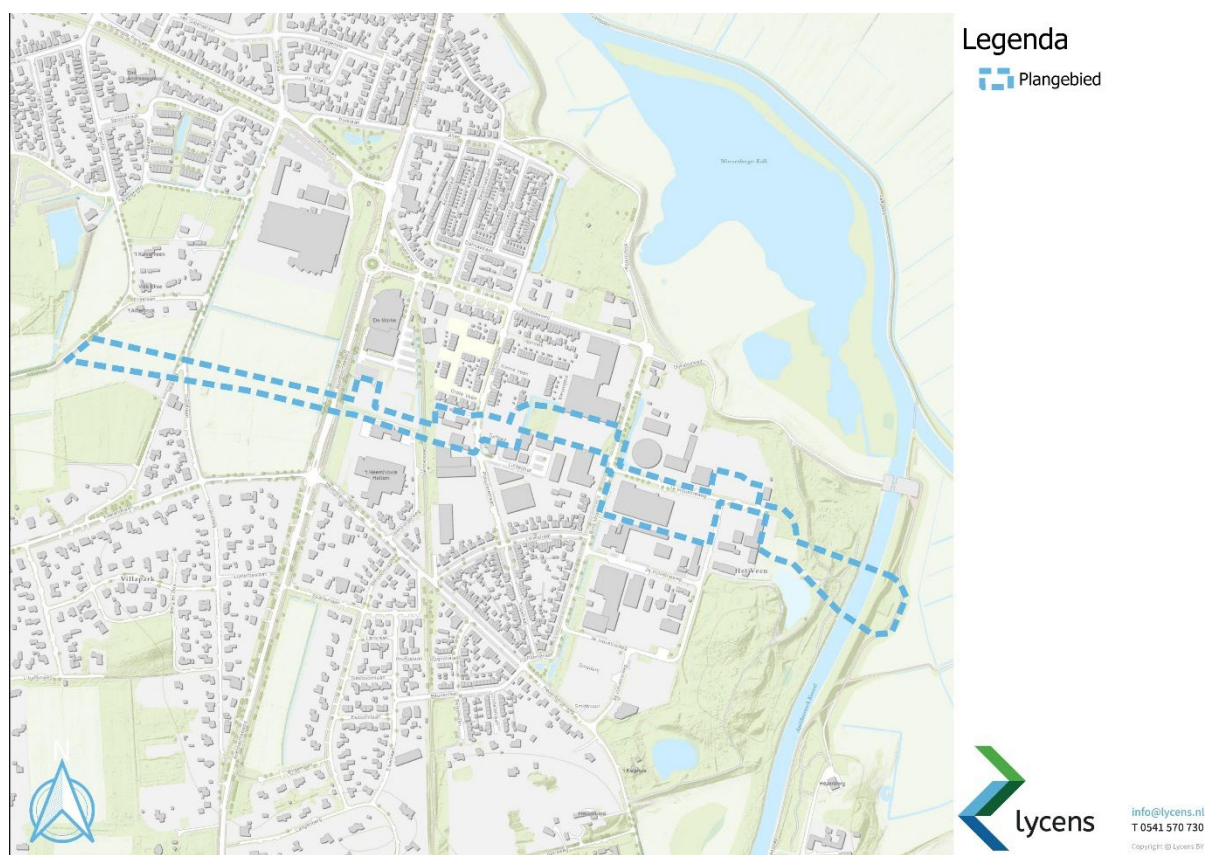
In hoofdstuk 2 wordt de ontwikkeling beschreven. Hier wordt ingegaan op de ligging en beschrijving van het plangebied, de voorgenomen activiteiten en het vaststellen van het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 3 bevat uitleg van natuurwetgeving en -beleid van voorliggend rapport. Hoofdstuk 4 bevat de uitwerking van gebiedsbescherming. De uitwerking van soortenbescherming wordt in hoofdstuk 5 beschreven. In hoofdstuk 6 komt de uitwerking van de houtopstanden aan bod. In hoofdstuk 7 komt de conclusie aan de orde. In hoofdstuk 8 wordt het advies en de vervolgstappen beschreven. Voor de geraadpleegde bronnen wordt verwezen naar hoofdstuk 9. In de bijlage zijn foto's van het onderzoeksgebied en aanvullende informatie te vinden.

2. De ontwikkeling

2.1. Plangebied

Situering

De ondergrondse hoogspanningskabel en de te amoveren hoogspanningsmasten begint in het oosten in groengebied 'Algemeen Veen' te Hattem en loopt vanaf hier in westelijke richting door industriegebied t' Veen en door weilanden tot de Koeweg. In figuur 2.1 wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Figuur 2.1: Globale ligging van het plangebied

Beschrijving

Het plangebied is in drie delen in te delen met in het oosten het groengebied 'Algemeen veen', in het midden industriegebied 't' Veen' en in het westen weilanden. Deelgebied 'Algemeen Veen' bestaat voornamelijk uit bosgebied met meerdere poelen en het Apeldoorns kanaal. Ten oosten van dit groengebied start het tracé waar een bestaande hoogspanningsmast zal dienen als opstijgpunt. Vanaf deze locatie zal een gestuurde boring worden uitgevoerd onder het groengebied 'Algemene Veen' welke in een weiland bovengronds zal komen. Hier zal de toekomstige kabel in westelijke richting door deelgebied 2 ,t' Veen, lopen via de 1e Industrieweg. Op deze locatie zal de bebouwing aan de burgemeester Moslaan 9 t/m 9A gesloopt worden en loopt het tracé langs meerdere verouderde en nieuwe industriehallen en loodsen. Bij de burgermeester Moslaan loopt het tracé door

een braakliggend terrein tussen bebouwing door richting Populierenlaan 6 en 6A, welke tevens gesloopt dienen te worden. Vanaf hier loopt het tracé parallel aan de Veenburgerweg door een groenstrook en wordt de kabel door middel van een gestuurde boring onder de Apeldoornseweg geplaatst deelgebied 3 in. In deelgebied 3 loopt de kabel door weilanden en doorloopt enkele wegen en sloten. Voor een verbeelding van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 1. In figuur 2.2 wordt de begrenzing (blauw kader) van het plangebied weergegeven.

Burgemeester Moslaan 9 t/m 9A

Deze bebouwing bestaat uit een verouderde showroom, welke momenteel leeg staat, en loodsen welke nog gebruikt worden als opslag. De showroom beschikt over bakstenen gevels met luchtsponw. In de buitengevels zijn geen open stootvoegen of ventilatieroosters aanwezig. De bovenste helft van de gevels zijn bekleed met golfplaten. De noordzijde van de bebouwing beschikt over een houten dakoverstek welke op enkele locaties begint te rotten waardoor er kieren ontstaan. De loodsen op hetzelfde perceel bestaan tevens uit bakstenen gevels zonder open stootvoegen en zijn gedekt met golfplaten en dakleer. Alle kozijnen, van de showroom en loodsen, sluiten goed aan met de gevel.

Populierenlaan 6 en 6A

De bebouwing aan de populierenlaan 6 bestaan uit een autogarage met bijgebouw en een groothandel. De garage bestaat uit bakstenen gevels met luchtsponw. Het bovenste deel van deze gevels zijn bekleed met damwandplaten. De kozijnen sluiten nauw aan met de gevel. Het bijgebouw van de garage bestaat tevens uit bakstenen gevels met luchtsponw, deze bebouwing beschikt echter wel over open stootvoegen. De groothandel bestaat uit gevels geheel bekleed met golfplaten, hier sluiten de kozijnen tevens nauw aan met de gevels. Alle gebouwen beschikken over een platte daken met dakleer.

Figuur 2.2: Begrenzing (blauw kader) van het plangebied

2.2. Voorgenomen activiteiten

Initiatiefnemer is voornemens meerdere hoogspanningsmasten te amoveren en de hoogspanningskabel ondergronds te leggen. In het westen en oosten van het tracé worden opstijgpunten gerealiseerd en voor de aanleg van de kabel zullen enkele gebouwen gesloopt en groenstroken verwijderd moeten worden. De aanleg van de kabel zal grotendeels worden gedaan doormiddel van een open ontgraving. Daarnaast wordt er op meerdere locaties ruimte gemaakt dat zal dienen als opslag.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- slopen bebouwing;
- amoveren hoogspanningsmasten;
- rooien beplanting;
- aanleg kabel door middel van open ontgraving en gestuurde boring;
- bouw van opstijgpunten.

2.3. Onderzoeksgebied

Mogelijk effect op beschermde soorten en/of gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaarrend beschermde nesten;
- vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten.

Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect op het plangebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het plangebied. Dit wordt invloedsfeer genoemd. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van onder andere de fysieke werkzaamheden, zoals sloop- en graafwerkzaamheden.

Vaststellen van het onderzoeksgebied

Om de effecten van de voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan agrarische percelen, industriegebied, de openbare weg en groengebied 'Algemene Veen'. Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijkgesteld aan het plangebied. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het onderzoeksgebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3. Natuurwetgeving en -beleid

3.1. Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling worden voorgenomen activiteiten op verschillende aspecten beoordeeld, namelijk Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden. Hierbij is de provincie het bevoegd gezag. Op een aantal terreinen vormt het Rijk echter het bevoegd gezag.

3.2. Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het onderdeel gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van het NNN in Gelderland zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Gelderland. In Gelderland wordt gesproken van het Gelders Natuurnetwerk (GNN), de Groene ontwikkelingszone (GO), Nationaal landschap (NA), natte landnatuur (NL), Weidevogelgebied (WV) en Ganzenrustgebied (GR).

3.3. Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Artikel 3.1: Soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5: Soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10: Andere Soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,

- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categoriesoorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.4. Houtopstanden

Om het bosareaal in stand te blijven houden zijn regels opgenomen in de Wet Natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden (hoofdstuk 4). Meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod vormen hierbij de kern. Deze regels zijn in het belang van zowel nationale als internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen. In de Wet wordt een houtopstand gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Indien een houtopstand geheel of gedeeltelijk gerooid wordt, dient de rechthebbende binnen drie jaar dezelfde grond her te beplanten. Herbeplanting die niet is aangeslagen dient binnen drie jaar vervangen te worden. Wanneer natuurlijke verjonging geen optie is, moeten boomsoorten die bij de groeiplaats aansluiten worden geplant.

Zoals beschreven in Artikel 4.1 heeft de Wet natuurbescherming geen betrekking op houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom, houtopstanden op erven en tuinen, fruitbomen en windschermen om boomgaarden, naaldbomen die bedoelt zijn als kerstbomen (niet ouder dan twintig jaar), kweekgoed, éénrijige beplanting van populier of wilg langs landbouwgronden, wegbeplanting en langs waterwegen, dunnen van een houtopstand en populieren, wilgen, essen of elzen die bedoelt zijn voor de productie van houtige biomassa.

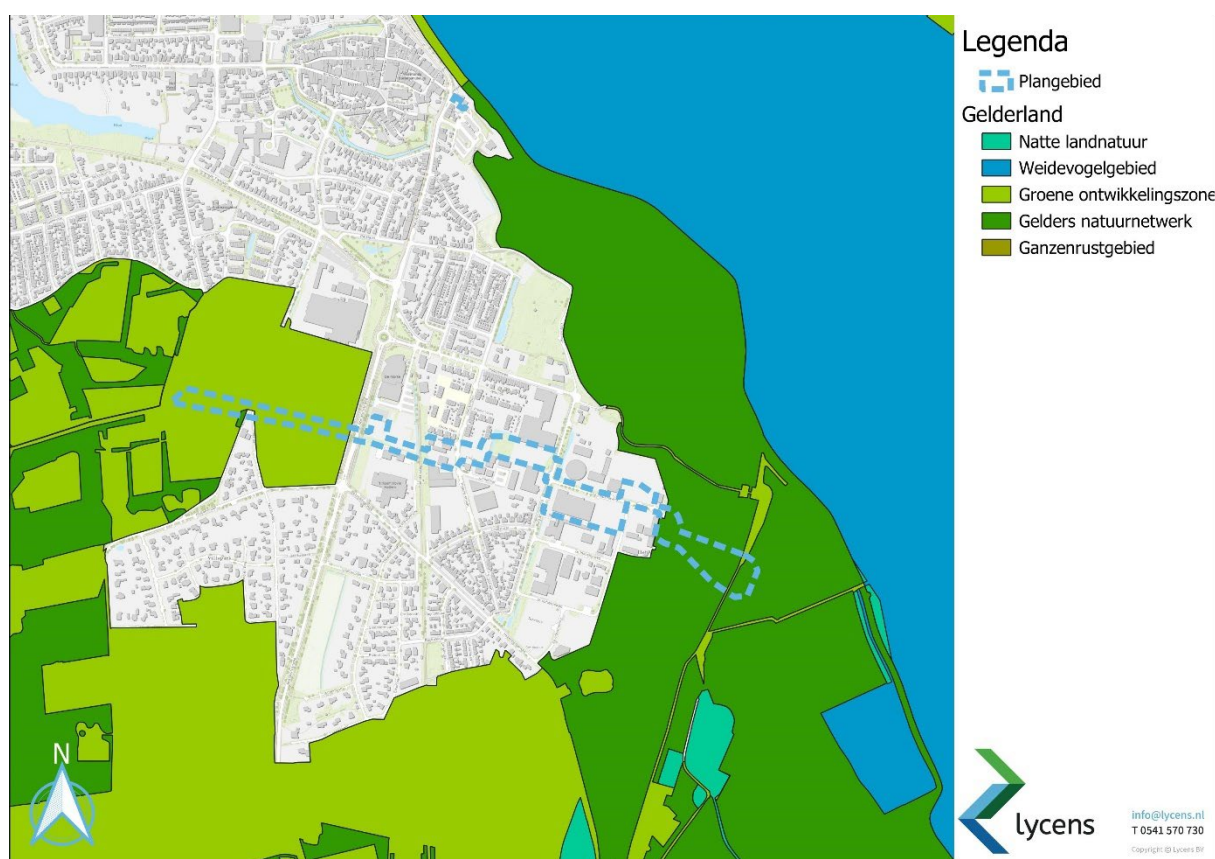
Wanneer bomen binnen de bebouwde kom van de Wet Natuurbescherming gekapt zullen worden is de bomenverordening of APV van de desbetreffende gemeente van kracht. Er zal nagegaan moeten worden wat de gevolgen zijn en of er een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig is voor het rooien van de houtopstanden.

4. Gebiedsbescherming

4.1. GNN, GO, Nationaal landschap, natte landnatuur, Weidevogel- en Ganzenrustgebied

Ligging onderzoeksgebied t.o.v. GNN, GO, NA, NL, WG & GR

Het onderzoeksgebied ligt binnen gronden die tot het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone en Nationaal landschap behoren. Gronden die behoren tot natte landnatuur, Weidevogel- en Ganzenrustgebied liggen op minimaal 230 meter afstand van het onderzoeksgebied. In figuur 4.1 wordt de ligging van de beschermde gebieden in de omgeving van het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 4.1: Ligging onderzoeksgebied t.o.v. beschermde gebieden

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en de afstand met het onderzoeksgebied is dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied hebben. Daarnaast kent Gelderse provinciale planologische gebiedsbescherming geen externe werking waardoor de werkzaamheden niet lijden tot consequenties voor natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied.

Gelders natuurnetwerk

Het onderzoeksgebied ligt in het oosten rond de 1^e industrieweg binnen gronden die behoren tot het Gelders natuurnetwerk. Hier zijn de werkzaamheden tijdelijk en wordt het gebied deels doorkruist door middel van een gestuurde boring. Een deel van het traject wordt echter ook uitgevoerd met een open ontgraving. Hiervoor dienen enkele bomen gekapt te worden en worden enkele aanliggende bomen mogelijk negatief aangetast door de graafwerkzaamheden. Om de effecten van de graafwerkzaamheden op deze bomen inzichtelijk te maken dient er een BEA uitgevoerd te worden.

Groene ontwikkelingszone

Daarnaast ligt het onderzoeksgebied in het westen van het onderzoeksgebied binnen de Groene ontwikkelingszone, deelgebied 169 Wezep – Hattem – Wapenveld. Dit deelgebied heeft de volgende kernkwaliteiten:

- Overgangsgebied tussen de Veluwe, de Randmeerkust en de IJsselvallei met alle gradiënten en kwelzones die daarbij horen
- onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- een klein deel van dit gebied is onderdeel van Natura 2000-gebied Veluwe met de bijbehorende habitats en soorten
- ecologische verbinding naar de IJsselvallei en Overijssel via Hattemer Poort (terrein Berghuizer Papier)
- leefgebied das
- leefgebied steenuil
- leefgebied kamsalamander
- sprengencomplex bij Hattem
- cultuurhistorische waarden van o.m. nederzettingen, oude ontginningen (enken) en boerderijen
- kleinschalig landschap met veel opgaande landschapselementen
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
- ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater

Deelgebied Wezep- Hattem – Wapenveld heeft de volgende ontwikkelingsdoelstellingen:

- ontwikkeling Hattemer Poort als ecologische verbinding tussen de Veluwe en het IJsseldal: houtwallen en -singels, graslanden en moeraszones
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking A28 en N794
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen
- ontwikkeling van het kleinschalig landschap langs de voet van de Veluwe; houtsingels, beken en (schrale) graslanden

Binnen gronden die vallen onder de Groene ontwikkelingszone worden mogelijk enkele laanbomen gekapt en wordt er een opstijgpunt gebouwd. Activiteiten binnen de Groene ontwikkelingszone worden enkel toegelaten wanneer blijkt dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld, waarmee de aantasting van het GO wordt gecompenseerd.

Nationaal landschap

Tevens loopt het onderzoeksgebied door het Nationaal landschap Veluwe. De kernkwaliteiten van Nationaal landschap Veluwe zijn:

- Schaalcontrast van zeer open naar besloten;
- Actieve stuifzanden;
- De grote en aaneengeslotenheid van het bos.

Geen van deze kernwaarden worden door de geplande werkzaamheden aangetast. Het verwijderen van de masten en het ondergronds leggen van de hoogspanningskabel tast geen van de kernkwaliteiten van de Veluwe aan. De groenstroken die verwijderd zullen worden voor het ondergrondsleggen van de hoogspanningskabel liggen enkel in de bebouwd kom en zijn niet onderdeel van aaneengesloten bos.

Consequenties t.a.v. provinciaal beleid

Het onderzoeksgebied ligt buiten gronden die behoren tot natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en de afstand met het onderzoeksgebied is dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gronden hebben. Het onderzoeksgebied ligt echter wel binnen gronden die behoren tot het Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone en Nationaal landschap. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld, waarmee de aantasting van het GO ruimschoots wordt gecompenseerd. Dit compensatieplan wordt geborgd in het bestemmingsplan. Het Nationaal landschap wordt niet aangetast waardoor dit niet leidt tot consequenties wat betreft provinciaal beleid.

Stikstofgevoelige habitattypen

Niet alle habitattypen in Natura 2000-gebied zijn even gevoelig voor verzuring, als gevolg van stikstofdepositie, maar het Natura 2000-gebied Rijntakken bestaat voor een aanzienlijk deel uit stikstofgevoelige habitattypen.

Beoordeling stikstof: Realisatie- en gebruiksfase

Ten behoeve van de totale ontwikkeling wordt materiaal met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de aan- en afvoer van materialen en personeel. Als gevolg van het ondergronds leggen van de hoogspanningskabel vindt er geen toename van verkeersbewegingen plaatsvinden in de gebruiksfase. Gelet op de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied, kan een negatief effect van stikstof op Natura 2000-gebied niet uitgesloten worden. Om deze effecten op Natura 2000 gebieden uit te sluiten is er reeds een voortoets stikstof en voortoets Natura-2000 uitgevoerd.

Consequenties t.a.v. WNB

Voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. Een stikstofberekening is noodzakelijk om deze mogelijke effecten in kaart te kunnen brengen.

4.3. Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt buiten gronden die behoren tot natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en de afstand met het onderzoeksgebied is dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gronden hebben. Het onderzoeksgebied ligt echter wel binnen gronden die behoren tot het Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone en Nationaal landschap. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld, waarmee de aantasting van het GO ruimschoots wordt gecompenseerd. Dit compensatieplan wordt geborgd in het bestemmingsplan. Het Nationaal landschap wordt niet aangetast waardoor dit niet leidt tot consequenties wat betreft provinciaal beleid. Er is voor het hele bestemmingsplan 't Veen, waar de verkabeling deel van uitmaakt, een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de verkabeling geen significant negatieve effecten heeft op Natura 2000.

5. Soortenbescherming

5.1. Hypothese en bureauonderzoek

Het onderzoeksgebied is voorafgaand het veldbezoek bestudeerd aan de hand van literatuur. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de van regionale en landelijke verspreidingsatlassen, zoals RAVON, SOVON, Zoogdiervereniging en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied mogelijk tot een geschikte groeiplaats voor (beschermde) plantensoorten en tot een potentieel geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het onderzoeksgebied mogelijk tot functioneel leefgebied van beschermde en/of algemene flora- en faunasoorten uit onderstaande soortgroepen:

- > amfibieën;
- > flora;
- > grondgebonden zoogdieren;
- > ongewervelden;
- > vleermuizen;
- > vogels.

Reptielen

Het onderzoeksgebied is ongeschikt als leefgebied voor reptielen door het ontbreken van heide, broeihopen, een goede ontwikkelde strooisellaag, ingerotte boomstobben of vegetatie van zeggen of russen. Tevens geven de NDFF-verspreidingsgegevens van reptielen (NDFF, 2018-2023) aan dat er in de omgeving van het onderzoeksgebied geen beschermde soorten voorkomen.

Vissen en kreeftachtigen

Omdat er geen open water (sloten, vijvers, watergangen) in het onderzoeksgebied aanwezig zijn of niet negatief worden beïnvloed, zijn beschermde vissoorten en kreeftachtigen niet meegenomen in voorliggend onderzoek. Tevens geven de NDFF-verspreidingsgegevens van vissen en kreeftachtigen (NDFF, 2018-2023) aan dat er in de omgeving van het onderzoeksgebied geen beschermde soorten voorkomen.

5.2. Methode

Veldbezoek

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 31 augustus 2023 tijdens de daglichtperiode met geschikte weersomstandigheden bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. De meeste amfibieën hebben de voortplantingswateren verlaten en bezetten de landbiotoop. Amfibieën in landbiotoop zitten overdag ook meestal weggekropen in holen en gaten in de grond of onder strooisel, bladeren, takken, rommel of opgeslagen goederen en zijn dan lastig waar te nemen.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

Flora

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde planten. De meeste planten bloeien in deze tijd van het jaar en determinatie is mogelijk. Het onderzoeksgebied is beoordeeld op potentieel geschikte standplaatsen van planten. Beschermde planten komen hoofdzakelijk voor in de volgende biotopen: zomen en ruigte, natte of droge storingsmilieu's, extensieve graslanden, akkers, moeras of pioniermilieus met open en zonnige standplaatsen.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek. Verschillende beschermde grondgebonden diersoorten hebben zogende zogen in deze tijd van het jaar en veel grondgebonden zoogdieren benutten de voortplantingsplaats als vaste rustplaats buiten de voortplantingsperiode.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Ongewervelden

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden. In deze periode van het jaar zijn veel verschillende soorten actief. Het is toptijd voor vlinders: lange dagen, hoge temperaturen en veel zon.

Ongewervelden komen voor in waterelementen, natuurlijke oevers of plekken met essentiële waardplanten voor beschermde ongewervelden zoals hooilanden, heidevelden en hoogveenmoerassen. Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken en het voorkomen van essentiële waardplanten kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor ongewervelden.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen

en gebouwen. De gebouwen en bomen zijn beoordeeld op de geschiktheid als verblijfplaats. Daarbij is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen in en aan de gebouwen en bomen.

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute, maar de mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het onderzoeksgebied.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels omdat de meeste vogels in deze tijd van het jaar territorium-indicerend gedrag (zingen/balts) vertonen en veel soorten een bezet nest hebben. Sommige standvogels (dit zijn vogels die niet wegtrekken in de winter), zoals de huismus, steen- en kerkuil zijn doorgaans het hele jaar door aanwezig in de buurt van de nest-/rustplaats.

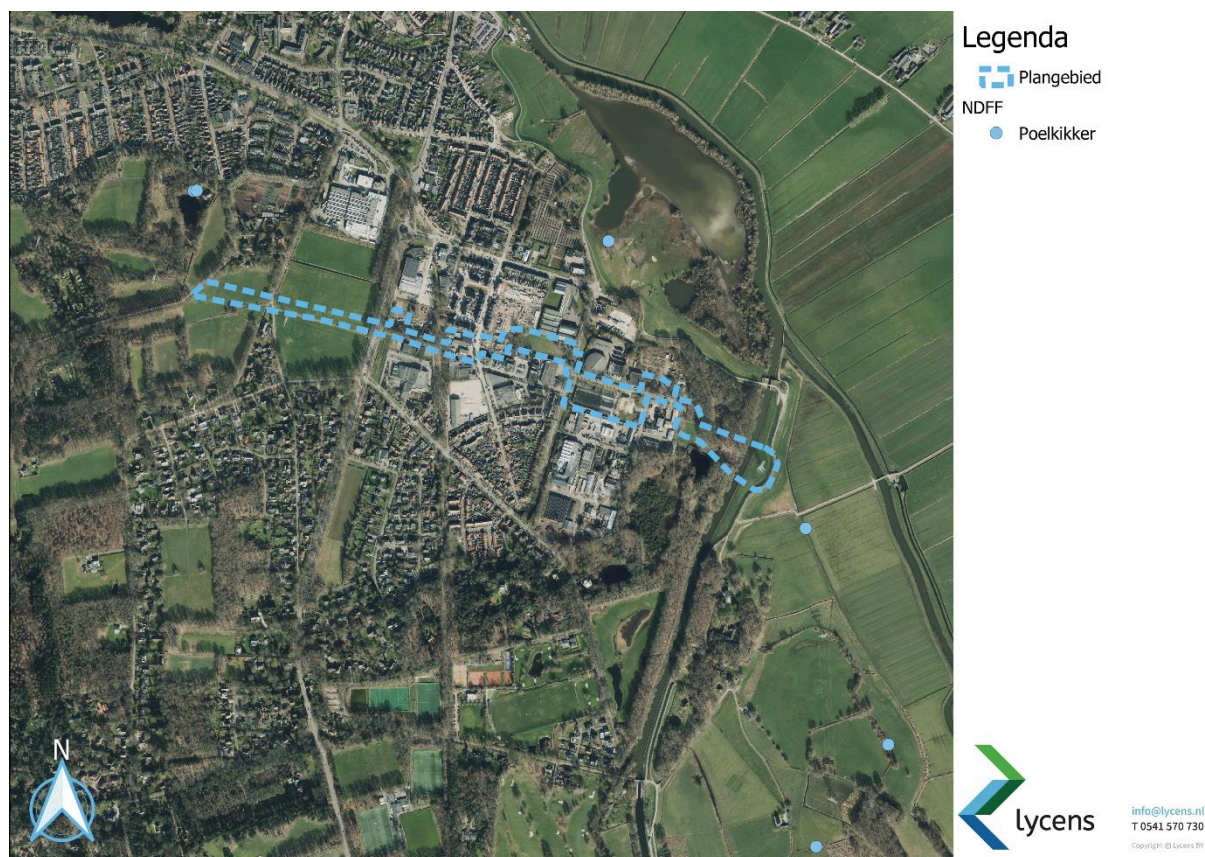
In het onderzoeksgebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het onderzoeksgebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. De bebouwing is o.a. onderzocht op de aanwezigheid van huismussennesten. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

5.3. Resultaten en wettelijke consequenties

Amfibieën

Verspreiding en functie

Op basis van het veldbezoek, verspreidingsatlassen en NDFF wordt het onderzoeksgebied als functioneel leefgebied voor verschillende beschermde amfibieënsoorten beschouwd, zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van de poelkikker in de omgeving van het onderzoeksgebied (NDFF, 2018-2023). Zie figuur 5.1 voor de locaties van de waargenomen poelkikkers.

Figuur 5.1: Waarnemingen van poelkikkers in de afgelopen vijf jaar in de nabijheid van het onderzoeksgebied

Algemeen beschermde amfibieënsoorten benutten het onderzoeksgebied mogelijk als foerageergebied en mogelijk bezetten ze er een (winter)rustplaats. Mogelijk worden enkele sloten in het onderzoeksgebied gebruikt als voortplantingsbiotoop. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten in holen en gaten in de grond. Het onderzoeksgebied wordt niet als functioneel leefgebied van zeldzame amfibieënsoorten als kamsalamander of rugstreeppad beschouwd. In het onderzoeksgebied zijn geen vennen, poelen of kleine plasjes aanwezig. Mogelijk komt de poelkikker wel voor in een van de omliggende poelen in de omgeving van het onderzoeksgebied en vormt het onderzoeksgebied onderdeel van het landhabitat van poelkikkers.

Wettelijke consequenties

Gezien de oorspronkelijke staat van het onderzoeksgebied grotendeels naderhand wordt hersteld, watergangen enkel tijdelijk worden aangetast en de werkzaamheden slechts een klein oppervlak beslaan ten opzichte van de totale landhabitat zullen de geplande werkzaamheden niet leiden tot wettelijke consequenties. Wel zal ten alle tijden rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht en wordt het aangeraden buiten de kwetsbare periode van de soorten en één richting op te werken zodat de dieren kunnen vluchten.

Conclusie

- Voor de aanwezige amfibieën geldt dat deze niet mogen worden gedood. Aangeraden wordt om één richting op te werken zodat de dieren kunnen vluchten en de drooglegging van de sloot buiten de voortplantingsperiode uitvoeren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Daarnaast wordt het onderzoeksgebied op basis van verspreidingsatlassen niet als geschikt beschouwd voor het voorkomen van beschermde plantensoorten, wel is er een waarneming bekend van de kartuizer anjer (NDFF, 2020).

De kartuizer anjer is gebonden aan schraal grasland, kalkgrasland, bermen en rotsige plaatsen op zonnige plekken met droge matig voedselarme gronden. De open gebieden binnen het onderzoeksgebied bestaan voornamelijk uit intensief beheerde graslanden en paardenweides. Groene wegbermen worden niet aangetast en de meest oostelijke hoogspanningsmast staat op natte grond. De kartuizer anjer kan binnen het onderzoeksgebied dus uitgesloten worden.

Wettelijke consequenties

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde plantensoorten aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Conclusie

- Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties voor flora.

Grondgebonden zoogdieren

Verspreiding en functie

Op basis van het veldbezoek, verspreidingsatlassen en NDFF wordt het onderzoeksgebied als functioneel leefgebied voor verschillende beschermde grondgebonden zoogdieren beschouwd en er is een waarneming bekend van de bever, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, rosse woelmuis, steenmarter en wezel (NDFF, 2018-2023). Grondgebonden zoogdieren die in het onderzoeksgebied voor kunnen komen zijn bosmuis, das, huisspitsmuis, wezel, bunzing, hermelijn, haas, egel en konijn.

De voorgenoemde muizensoorten bezetten mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats in holen en gaten in de grond. De steenmarter bezet geen vaste rust- en/of voortplantingsplaats in het onderzoeksgebied. Er zijn geen gebruikssporen aangetroffen welke eenvoudig vast te stellen zijn aan de hand van prooiresten en latrines. Bovendien is de bebouwing niet toegankelijk voor grondgebonden zoogdieren. Ook beschikken de bomen niet over geschikte holen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van de eekhoorn, konijnenholen of hazenlegers waargenomen. De bever en rosse woelmuis komen mogelijk voor in het groengebied 'Algemene Veen' aangezien dit gelegen ligt tegen het Apeldoorns kanaal en er meerdere poelen aanwezig zijn. Tevens is er een dassenburcht aanwezig binnen dit groengebied. Het 'Algemene Veen' wordt echter niet aangetast en zal worden doorkruist met een gestuurde boring. Daarnaast zullen de dassen gezien de afstand en het bos dat tussen het onderzoeksgebied en de burcht ligt niet verstoord worden (Zie figuur 5.2 voor de locaties van de burcht). Kleine marterachtigen en de egel bezetten mogelijk een vaste rust- en/of verblijfplaats in de groenstroken verspreid over het onderzoeksgebied.

Figuur 5.2: locatie van dassenburchten in de omgeving van het onderzoeksgebied

Wettelijke consequenties

Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en de vaste rust- en voorplantingsplaats van de kleine marterachtigen zijn beschermd. Kleine marterachtigen mogen niet gedood worden en de vaste rust- en/of voorplantingsplaats mogen niet zonder ontheffing beschadigd of vernield worden. Voor het kappen/verwijderen van de in figuur 5.3 aangegeven gebieden (in het groen), dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb verkregen te zijn. Om een ontheffing te verkrijgen dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de functie van het onderzoeksgebied voor kleine marterachtigen. Een volledig onderzoek, conform kennisdocument kleine marterachtigen van BIJ12, bestaat uit minimaal acht weken aaneengesloten onderzoek met wildcamera's in de actieve periode (juni-half november).

Figuur 5.3: Locatie van de uit te voeren nader onderzoeken

Overige grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van grondverzet wordt mogelijk een algemeen beschermd grondgebonden zoogdier gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en voortplantingsplaats beschadigd en vernield. De in het onderzoeksgebied voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten mogen niet gedood worden. Voor het beschadigen/vernieren van de rust- en voortplantingsplaats geldt voor de vrijgestelde soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Om te voorkomen dat deze dieren (opzettelijk) gedood worden, wordt het aangeraden buiten de kwetsbare periode (augustus-oktober) van de soorten aan het werk te gaan en één richting op te werken zodat de dieren kunnen vluchten. De functie van het onderzoeksgebied als foerageergebied neemt mogelijk tijdelijk af, maar dit leidt niet tot wettelijke consequenties.

Conclusie

- > Het uitvoeren van een nader onderzoek binnen de te rooien groenstroken door kleine marterachtigen is noodzakelijk om de functie van het onderzoeksgebied voor kleine marterachtigen in kaart te kunnen brengen.
- > Voor de overige aanwezige grondgebonden zoogdieren geldt dat deze niet mogen worden gedood. Aangeraden wordt om buiten de kwetsbare periode (augustus-oktober) van de soorten aan het werk te gaan en één richting op te werken zodat de dieren kunnen vluchten.

Ongewervelden

Verspreiding en functie

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het onderzoeksgebied een geschikt habitat vormt voor beschermde ongewervelden. Er zijn echter wel waarnemingen bekend van de grote vos en heldenbok in en nabij het onderzoeksgebied (NDFF, 2018-2023). Figuur 5.4 geeft de waarnemingen in de afgelopen 5 jaar van de heldenbok en grote vos weer in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Figuur 5.4: Waarnemingen van de heldenbok en grote vos in de afgelopen vijf jaar in de nabijheid van het onderzoeksgebied

Heldenbok

De heldenbok is sterk gebonden aan oudere eiken met zon beschreven doodhout. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen oude eiken met dood hout aangetroffen. Gezien de locatie van de waarneming is deze soort mogelijk in het groengebied 'Algemeen veen' aanwezig. Dit groengebied wordt echter niet aangetast en zal enkel worden doorkruist door middel van een gestuurde boring.

Grote vos

De grote vos is gebonden aan boomgaarden, bosranden en bossen met de waardplanten iep, zoete kers, populier en sommige wilgensoorten. Hier voeden zij zich met het sap van bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. Vroeg in de zomer (tot op zijn laatst in september) gaan ze in winterrust. Winterrustplaatsen zijn koel en donker, voornamelijk oud hout. Dit kunnen onder andere stapels hout, holle bomen of oude houten schuurtjes zijn. In de te verwijderen groenstroken staan geen iepen, zoete kersen, populieren of wilgen en er zijn geen elementen

aanwezig die het gebied voor de grote vos geschikt maken als winterrustplaats. Hierdoor kan deze soort in de groenstroken uitgesloten worden.

Overige ongewervelden

Overige beschermde dagvlinders en libellen zijn voornamelijk gebonden aan specifieke terreintypen zoals droge- en vochtige heiden, vennen en hoogveen welke voornamelijk in natuurgebieden te vinden zijn. In het onderzoeksgebied ontbreekt dergelijk habitat en er zijn geen geschikte waardplanten aanwezig van beschermde ongewervelden.

Wettelijke consequenties

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde ongewervelden gedood en wordt geen vaste rust- en voortplantingsplaats beschadigd of vernield. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Conclusie

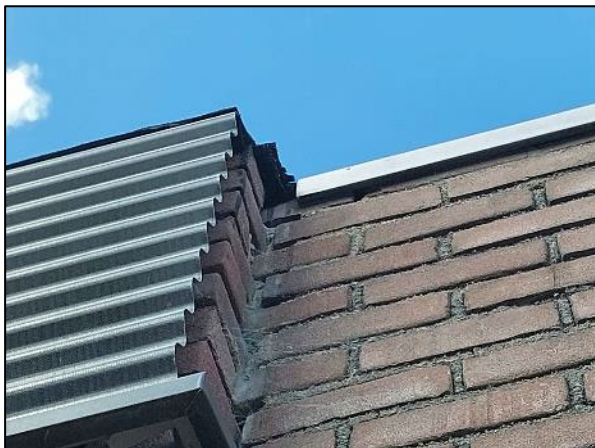
- Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties voor overige ongewervelden.

Vleermuizen

Verspreiding en functie: verblijfplaats

Op basis van het veldbezoek, verspreidingsatlassen en NDFF wordt het onderzoeksgebied als functioneel leefgebied voor verschillende beschermde vleermuissoorten beschouwd en er zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de nabijheid van het onderzoeksgebied (NDFF, 2018-2023).

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen. Wel zijn er gebouwen aanwezig welke mogelijk door vleermuizen in gebruik kunnen worden genomen als vaste rust- en/of voortplantingsplaats. Zo beschikt de garage in het midden van het onderzoeksgebied aan de Populierenlaan 6 over open stootvoegen in de bakstenen gevels (zie figuur 5.5). Daarnaast zitten er gaten in het houten dakoverstek in de loods aan de 1^e industrieweg 2 en zijn hier enkele gaten in de muur te zien (zie figuur 5.6). De opgaande beplanting vormt geen potentiële verblijfplaats voor vleermuizen, deze bomen beschikken niet over holen in de stam of losse schors.

Figuur 5.5: open stootvoegen in de garage

Figuur 5.6: gaten in het dakoverstek

Verspreiding en functie: foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het onderzoeksgebied als een geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren verschillende soorten rond de bebouwing en beplanting. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het onderzoeksgebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Daarnaast zal het onderzoeksgebied na het uitvoeren van de werkzaamheden hersteld worden.

Verspreiding en functie: vliegroute

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantaarnpalen en gevels van woningen. De laanbomen aan de Koeweg vormen een lijnvormig element waardoor deze mogelijk worden gebruikt als vliegroute. Mogelijk worden enkele van deze laanbomen verwijderd. Gezien de laanbomen op deze locatie al niet gesloten zijn (er zijn in het verleden al bomen verwijderd) zal de kap van enkele bomen niet leiden tot nadelige effecten op de mogelijke vliegroute.

Wettelijke consequenties

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd en mogen alleen met een ontheffing beschadigd of vernield worden en vleermuizen mogen alleen verstoord, verwond of gedood worden indien daarvoor een ontheffing is verkregen. Om de functie van de bebouwing voor vleermuizen vast te kunnen stellen is specifiek vervolgonderzoek vereist. Een volledig onderzoek, conform het vleermuisprotocol, bestaat uit minimaal vijf bezoeken aan het onderzoeksgebied in de periode 15 mei - 30 september.

Om een ontheffing voor het beschadigen/vernielen van een verblijfplaats van vleermuizen of het verstoren van een vleermuis, te kunnen verkrijgen, moet er sprake zijn van een wettelijk belang, zoals opgenomen in de Habitatrichtlijn.

Conclusie

- Er dient een nader onderzoek uitgevoerd moeten worden om verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing uit te kunnen sluiten.

Vogels

Verspreiding en functie

Op basis van het veldbezoek, verspreidingsatlassen en NDFF wordt het onderzoeksgebied als functioneel leefgebied voor verschillende vogelsoorten beschouwd en zijn er waarnemingen bekend van boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, ekster, grote- en middelste bonte specht, grutto, havik, kerkuil, ransuil, scholekster, sperwer, torenvalk, veldleeuwerik en wulp (NDFF, 2018-2023). Vogelsoorten gebruiken het onderzoeksgebied als foerageergebied en mogelijk nestelen verschillende vogelsoorten in de beplanting. Vogelsoorten die mogelijk in het onderzoeksgebied nestelen zijn heggenmus, roodborst, vink, winterkoning, houtduif en merel.

Tijdens het veldbezoek zijn er geen nesten waargenomen in het onderzoeksgebied. De te slopen bebouwing biedt geen geschikte nestlocaties voor de huismus en gierzwaluw aangezien deze niet beschikken over open dakpannen. Daarnaast zijn er geen nesten van zwaluwen tegen de bebouwing waargenomen. Wel kunnen er verscheidende vogelsoorten in de beplanting nestelen. In het onderzoeksgebied zijn geen aanwijzingen gevonden dat roofvogels en/of uilen er een vaste rust- of voortplantingsplaats bezetten. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen van roofvogels en uilen zijn doorgaans eenvoudig vast te stellen aan de hand van schijfsporen, braakballen en ruiveren op de grond onder de zitplaats. Weidevogels op de graslanden binnen het onderzoeksgebied zijn uit te sluiten door het intensieve beheer. Wel worden deze graslanden mogelijk gebruikt als foerageergebied (door roofvogels en uilen). De werkzaamheden zijn echter enkel tijdelijk en de oorspronkelijke staat van de weilanden wordt naderhand hersteld.

Wettelijke consequenties

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een bezet vogelnest beschadigd, vernield en/of verstoord. Van de in het onderzoeksgebied nestelende vogelsoorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernietigen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernietigen van vogelnesten dienen daarom buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridisch beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Om dit te voorkomen dient dan een broedvogelscan te worden uitgevoerd. De functie van het onderzoeksgebied als foerageergebied neemt mogelijk tijdelijk af, maar dit leidt niet tot wettelijke consequenties.

Conclusie

- Uitvoeren voorgenomen activiteiten buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren).

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

5.4. Slotconclusie

In tabel 5.1 en tabel 5.2 worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven. Figuur 5.1 geeft de locaties van de uit te voeren nader onderzoeken weer.

Tabel 5.1: Samenvatting van de wettelijke consequenties

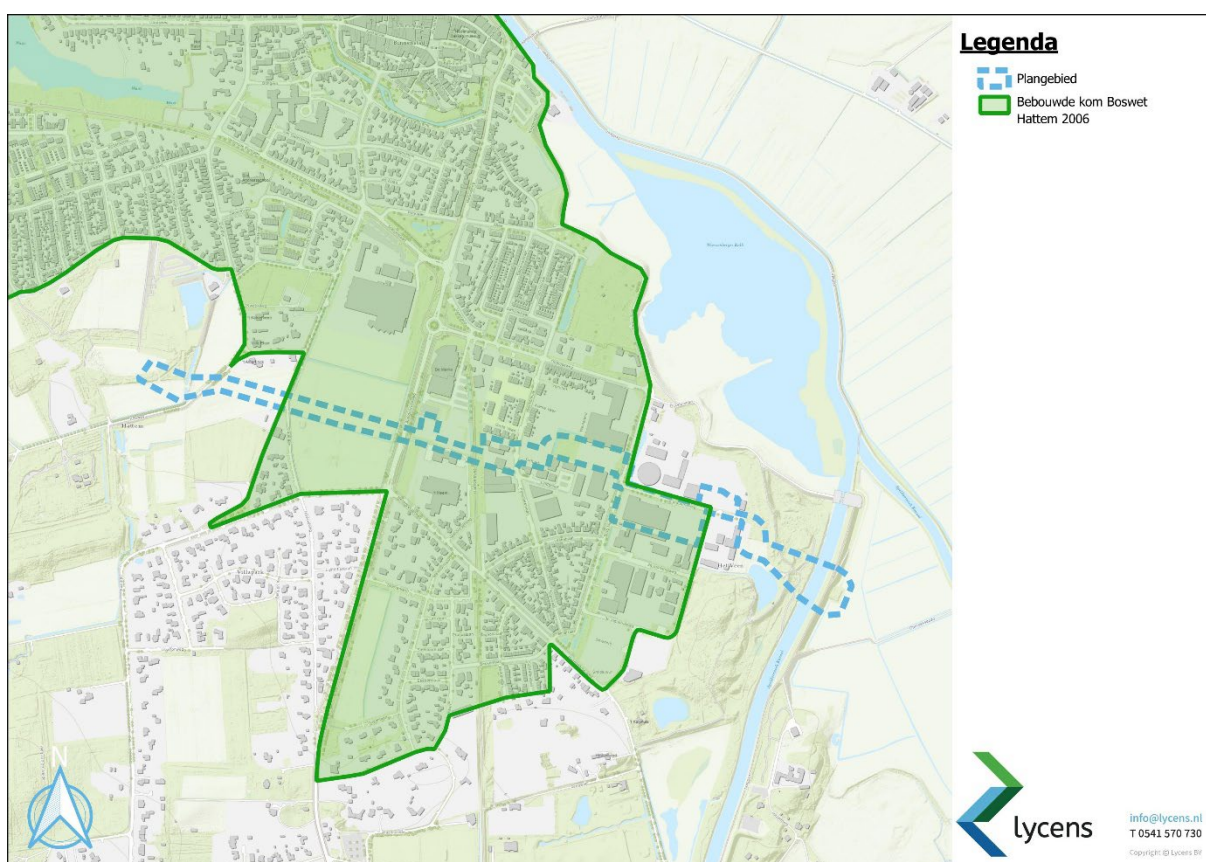
Soortgroep	Functie	Beschermde soorten onderzoeksgebied	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
<i>Amfibieën</i>	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
<i>Amfibieën</i>	(Winter)rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
<i>Amfibieën</i>	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
<i>Amfibieën</i>	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.10 lid 1a	Geen dieren doden
<i>Flora</i>	Standplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Kleine marterachtigen	Art 3.10 lid 1b	Nader onderzoek kleine marterachtigen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.10 lid 1a	Nader onderzoek kleine marterachtigen
<i>Ongewervelden</i>	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Grote vos	Art 3.10 lid 1b	Groenstroken in de winterrust periode verwijderen.
<i>Ongewervelden</i>	Doden van dieren	Grote vos	Art 3.10 lid 1a	Groenstroken in de winterrust periode verwijderen.
<i>Vleermuizen</i>	Rust- of voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Art. 3.5 lid 4	Nader onderzoek naar verblijfplaats verplicht
<i>Vleermuizen</i>	Essentieel foerageergebied	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
<i>Vleermuizen</i>	Essentiële vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
<i>Vleermuizen</i>	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.5 lid 1	Nader onderzoek naar verblijfplaats verplicht
<i>Vogels</i>	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
<i>Vogels</i>	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Werken buiten voortplantingsperiode of broedvogelscan uitvoeren
<i>Vogels</i>	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
<i>Vogels</i>	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Werken buiten voortplantingsperiode of broedvogelscan uitvoeren
<i>Overige flora- en faunasoorten</i>	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Tabel 5.2: Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per soortgroep

Soortgroep	Vaste rust plaats/ standplaats	Voort- plantings- plaats	Essentiële vliegroute (vleer- muizen)	Essentieel foerageer- gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist
<i>Amfibieën</i>	Ja	Nee	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij dieren gedood worden
<i>Flora</i>	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Nee
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Ja	Mogelijk
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee; tenzij dieren gedood worden
<i>Vleermuizen</i>	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee
<i>Vogels</i>	Nee	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij vogels gedood, bezette nesten verstoord, beschadigd of vernield worden

6. Houtopstanden

Voor de te rooien bomen binnen de bebouwde kom van de voormalige boswet is de APV van de gemeente Hattem van kracht. Er dient te worden nagegaan of er een (omgevings-)vergunning aangevraagd moet worden voor het rooien van de desbetreffende bomen. Indien er een vergunning nodig is, dient, afhankelijk van de gemeente, een Bomen Effect Analyse en een Boomwaardebepaling te worden uitgevoerd. Zie figuur 6.1 voor de grenzen van de bebouwde kom. Voor de overige opstanden is de Omgevingswet van kracht. Bij het geheel kappen van de houtopstanden dient het areaal te worden gecompenseerd en dient er een omgevingsvergunning te worden verkregen.

Figuur 6.1: Grens Bebouwde kom boswet Hattem 2006

7. Conclusie

Conclusie m.b.t. gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied ligt buiten gronden die behoren tot natte landnatuur, Weidevogelgebied en Ganzenrustgebied. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal en de afstand met het onderzoeksgebied is dusdanig groot dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gronden hebben. Het onderzoeksgebied ligt echter wel binnen gronden die behoren tot het Gelders natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone en Nationaal landschap. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld. Het Nationaal landschap wordt niet aangetast waardoor dit niet leidt tot consequenties wat betreft provinciaal beleid. Er is voor het hele bestemmingsplan 't Veen, waar de verkabeling deel van uitmaakt, een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de verkabeling geen significant negatieve effecten heeft op Natura 2000.

Conclusie m.b.t. soortenbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten maar wel tot een geschikt functioneel leefgebied van verschillende beschermde diersoorten. Beschermde diersoorten benutten het onderzoeksgebied als foerageergebied en mogelijk bezet een beschermd grondgebonden zoogdier er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats, bezetten amfibieën er een (winter)rustplaats, nestelen er vogels en bezetten vleermuizen er een vaste rust- en/of voortplantingsplaats.

Van de in het onderzoeksgebied nestelende vogelsoorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is september-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridisch beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd en mogen alleen met een ontheffing beschadigd of vernield worden en vleermuizen mogen alleen verstoord, verwond of gedood worden indien daarvoor een ontheffing is verkregen. Om de functie van de bebouwing voor vleermuizen vast te kunnen stellen is specifiek vervolgonderzoek vereist. Een volledig onderzoek, conform het vleermuisprotocol, bestaat uit minimaal vijf bezoeken aan het onderzoeksgebied in de periode 15 mei - 30 september.

De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en de vaste rust- en voortplantingsplaats van de kleine marterachtigen zijn beschermd. Kleine marterachtigen mogen niet gedood worden en de vaste rust- en/of voortplantingsplaats mogen niet zonder ontheffing beschadigd of vernield worden. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen mogen echter wel verstoord worden. Voor het mogen uitvoeren van activiteiten, met negatieve effecten voor de kleine marterachtigen (met uitzondering van verstoring), dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb verkregen te zijn. Om een ontheffing te verkrijgen dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de functie van het onderzoeksgebied voor kleine marterachtigen. Een volledig

onderzoek, conform het kennisdocument kleine marterachtigen, bestaat uit minimaal acht weken aaneengesloten onderzoek met wildcamera's in de actieve periode (juni-half november).

Mogelijk komen algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor binnen het onderzoeksgebied. Deze soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen. Streng beschermde grondgebonden zoogdieren die mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomen worden niet negatief beïnvloed door de geplande werkzaamheden. Er hoeft dan ook geen ontheffing voor de uitvoering van voorgenomen activiteiten te worden aangevraagd. Aanbevolen wordt om buiten de kwetsbare periode (augustus-oktober) van de soorten aan het werk te gaan en één richting op te werken zodat de dieren de mogelijkheid hebben om te vluchten.

In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het onderzoeksgebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het onderzoeksgebied als foerageergebied tijdelijk aangetast. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

Conclusie m.b.t. houtopstanden

Voor de te rooien bomen binnen de bebouwde kom van de voormalige boswet is de APV van de gemeente Hattem van kracht. Er dient te worden nagegaan of er een (omgevings-)vergunning aangevraagd moet worden voor het rooien van de desbetreffende bomen. Indien er een vergunning nodig is, dient, afhankelijk van de gemeente, een Bomen Effect Analyse en een Boomwaardebepaling te worden uitgevoerd. Voor de overige opstanden is de Omgevingswet van kracht. Bij het geheel kappen van de houtopstanden dient het areaal te worden gecompenseerd en dient er een omgevingsvergunning te worden verkregen.

8. Advies en vervolgstappen

Gebiedsbescherming

- Er is voor het hele bestemmingsplan 't Veen, waar de verkabeling deel van uitmaakt, een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de verkabeling geen significant negatieve effecten heeft op Natura 2000.
- Er is een compensatieplan opgesteld, waarmee de aantasting van het GO wordt gecompenseerd.

Soortenbescherming

- Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties voor beschermde plantensoorten;
- Voor de aanwezige vogelsoorten geldt dat het uitvoeren van voorgenomen activiteiten buiten de broedperiode moet plaatsvinden of er dient een broedvogelscan te worden uitgevoerd;
- Om de functie van de bebouwing voor vleermuizen en de functie van de groengebieden voor de kleine marterachtigen in kaart te kunnen brengen is nader onderzoek noodzakelijk;
- Voor de aanwezige amfibieën geldt dat deze niet mogen worden gedood. Aangeraden wordt om één richting op te werken zodat de dieren kunnen vluchten;
- De overige in het onderzoeksgebied voorkomende grondgebonden zoogdieren worden niet negatief aangetast of staan op de provinciale vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd;
- Er dient te allen tijde gewerkt te worden conform de Zorgplicht.

Houtopstanden

- Voor de te rooien bomen binnen de bebouwde kom is de APV van de gemeente Hattem van kracht. Voor de opstanden buiten de bebouwdekom geldt de Omgevingswet. Bij het geheel kappen van de houtopstanden dient het areaal te worden gecompenseerd en dient er een omgevingsvergunning te worden verkregen.

9. Bronnen

- > AERIUS. (2020). AERIUS-Calculator. Opgehaald van aerius.nl: www.aerius.nl
- > Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen J.B.M. (2016), Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. -Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- > BIJ12 (2017). Kennisdocument. BIJ12, versie 1.0.
- > Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey -Nederland, Leiden.
- > Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Knnv Uitgeverij, Utrecht.
- > Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- > Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- > Provincie Gelderland, (2022). Beheerplan Natura 2000 Rijntakken in de uitvoering. https://www.knb-keramiek.nl/media/269349/bijlage_rapportage_beheerplan_natura_2000_rijntakken_in_de_uitvoering__ps2022-834_.pdf
- > SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels, - Nederlandse fauna 5. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey – Nederland.

Soort- en gebiedsinformatie:

- > www.eurobats.org
- > www.natura2000.nl
- > www.nederlandsesoorten.nl
- > www.pdok.nl
- > www.ravon.nl
- > www.ruimtelijkeplannen.nl
- > www.sovon.nl
- > www.verspreidingsatlas.nl
- > www.vogelbescherming.nl
- > www.zoogdiervereniging.nl
- > Omgevingsverordening

Waarnemingen:

- > ndff-ecogrid.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Foto's

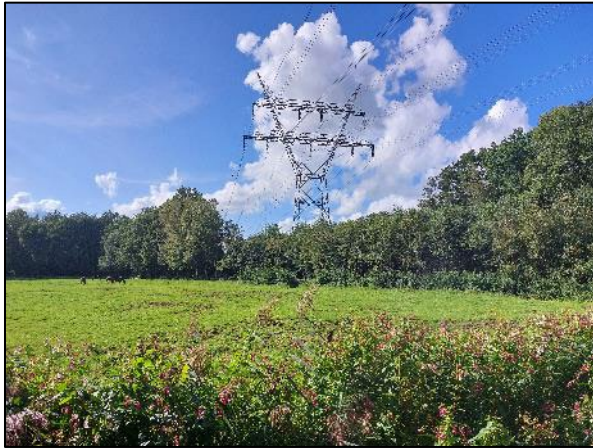

Bijlage 2: Toelichting Wet natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

- Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen

Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Figuur B2.1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten weg te vangen (om doden te voorkomen) en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

x1 = vrijstelling geldt in de periode maart-april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

x5 = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb.

Deze omissie wordt rechtgezet bij de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden									x				
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv beheer of onderhoud langbouw of bosbouw	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv beheer of onderhoud overig	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
3.10.2.g	ikv beheer of onderhoud landsch	x	x	x	x		x	x		x	x	x	x	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	Bestendig gebruik				x							x		x
(geldt alleen voor amfibieën)	ikv bescherming wilde flora, fauna en habitats									x				